

1. Fråga om pronomen.

Använd pronomenrundor; låt alla skriva sitt pronomen när de anmäler sig, ha pronomenknappar. Det gör inte bara ungdomarna tryggare, det säkrar också upp att ingen blir felkönad. Det är en tydlig och viktig signal att du respekterar att könsidentitet inte går att ta för givet och att andra könsidentiteter respekteras.

2. Använd namnskyltar.

Genom att använda namnskyltar riskerar du inte att säga fel namn till en person som valt att byta namn. Namnlappar kan också kompletteras med pronomen och vips så har du tagit bort ett stort hinder för en del transungdomar som i vardagen får kämpa för sitt namn och sin könsidentitet.

3. Avköna toaletterna.

Använd lokaler utan könade toaletter eller byt skyltar när ni träffas.

4. Se till att det finns separata, låsbara duschar.

På läger är det viktigt att duscharna går att låsa och att de är separata. Välj lägergårdar som möjliggör för unga att duscha tryggt.

5. Hitta alternativ till traditionell logiindelning vid läger och övernattningar.

Prata med ungdomarna själva, de kan oftast berätta vad de behöver för att kunna sova över: "Jag brukar åka på konvent, då sover vi blandat på golv i sovsäckar. Jag föredrar det framför könsindelade sovsalar, för då vet jag inte vad jag ska välja."

6. Undvik könade aktiviteter.

Aktiviteter som kräver könsindelning försvårar för unga icke binära och transpersoner att delta. Att åka till badhus kan vara en delvis könad aktivitet beroende på hur omklädningsrummen ser ut, det är lätt att ta reda på om det finns alternativa omklädningsrum.

Texter växellästa mellan kvinnor och män räknas också som en könad aktivitet. "Hos oss delade de konfirmandgruppen i killar och tjejer när vi skulle prata om sex, då gick jag".

7. Undvik aktiviteter som det är svårt att delta i om du är trans.

Vissa aktiviteter där kroppen blir extra utsatt och tydlig kan vara obekväma att delta i om du är ung och trans, t.ex. bad och en del lekar som förutsätter mycket kroppskontakt men även utomhusdop kan kännas obekvämt. Körverksamhet blir lätt könad men kan undvikas, "säg inte herr- och damstämmer". Jobba för att "avköna" stämmorna. Män kan vara sopraner och kvinnor basar osv. Låt alla i så stor utsträckning som möjligt sjunga i en stämma där de känner sig bekväma."

8. Våga fråga och prata om det på ett icke-laddat sätt.

Ett sätt är att alla i t.ex. en läger/konfirmandanmälan redan får fylla i sitt pronomen, med vilka den känner sig säker att sova tillsammans med och andra för dig relevanta uppgifter som underlättar praktiska saker: "Hade de bara frågat så hade jag kunnat berätta hur vi skulle kunna lösa det".

9. Visa tydligt vad du står för.

Om du tänker att hbtq-personer är välkomna behöver du berätta det tydligt. Ha gärna en prideflagga i inbjudan. Ta inte för givet att alla vet att just du är inkluderande. "Jag utgår från att jag inte får vara med tills det sägs nåt annat", "Jag spanar alltid efter prideflaggor för att hitta platser där det är ok att vara mig".

10. Prideflaggan förpliktar.

Om du bjuder in ickebinära och transungdomar så behöver du också ha tagit bort hindren för dem. "Du kan inte säga att alla är välkomna och samtidigt ha könade toaletter eller dela in gruppen i killar och tjejer."

11. Nolltolerans mot transskämt och transfobi.

"De flesta vuxna i min församling är medvetna om homofobi och sånt men vet inget om transfobi. Det tog t.ex. ganska långt tid för mig att få en av dem att sluta kalla transpersoner för transor", "Det roligaste min ungdomsgrupp visste var när prästen klädde ut sig till tjej och var liksom fänig. För mig kändes det bara som om han förlöjlade transpersoner".

12. Tänk på att ungdomar är olika.

En del vill prata mycket om sin könsidentitet och göra aktiviteter i relation till det medan andra bara vill få finnas i ett tryggt och inkluderande sammanhang. En del är öppna hemma och utanför kyrkan, men för andra kanske kyrkan är den enda plats där de vågar använda sitt pronomen. Var lyhörd och visa respekt för det.

13. Respektera att en ungdom är mer än sin könsidentitet.

Använd inte ungdomen som din personliga rådgivare i frågor om könsidentitet. En del berättar gärna medan andra kanske bara vill ha en plats där de slipper prata om könsidentitet och försvara och förklara sig. Fråga respektfullt om du undrar över något och fråga inte bara av nyfikenhet utan för att verksamheten ska bli bättre för personen ifråga. "I kyrkan vill jag slippa berätta om min transresa", "Vissa saker har inte ledarna med att göra, tycker jag".

14. Läs på och bli lite insatt.

Du behöver inte kunna allt men så pass mycket att du inte kommer med direkta felaktigheter. "En präst jag jobbade med hade aldrig mött en transperson tidigare, vilket ställde till det i början eftersom hen var plump emellanåt. Sa saker som fel pronomen. Jämförde transperson med transvestit."

15. Kom ihåg att könsidentitet inte syns.

Eftersom du inte kan veta om du har transpersoner i din grupp som ännu inte kommit ut gäller inkludering alla alltid. "En del vuxna tänker: vi har inga transpersoner i den här gruppen, så då kan vi göra könade grejer utan att krångla."

16. Var tydlig och ha fler alternativ.

Informera tydligt om hur det går att bo eller vad ni kommer att göra. Står bad på sommarlägrets schema så kan du tydligt skriva var det går att byta om, om det finns omklädningsrum eller vad det finns för alternativa aktiviteter till bad. "Aktiviteter att välja på är bra, då behöver jag inte förklara varför jag inte vill bada utan då valde jag bara något annat istället."

17. Lär dig skilja på åsikt och rättighet.

"I kyrkan ska det pratas hela tiden och alla tycker så mycket om olika saker; men en sak som många glömmer är att det inte är en åsiktfråga om det är ok att bli kär i någon av samma kön utan en rättighetsfråga."

Med öppenhet och gränslös kärlek kommer en långt

Tips för att inkludera unga ickebinära och transpersoner

Vi som har tagit fram tipsen:
Neo, Sebastian, Leo, Denver, Valentin, Alexis

Västerås stift 2019
Illustration: E Anndrake
Text: Cecilia Redner
Form: Åke Paulsson